

כג באדר תשפ"ג, 15.3.2023

גיליון מס' 837

פרשת ויקהל-פקודי

שיעור חשוב מהענן

מאת ירון תאנה, קיבוץ מירב

לקבלת דף פרשת שבוע בווצאפ (קבוצה שקטה) – לחצו **כאן**

ספר שמות מסתיים עם סיומה של מלאכת המשכן. הרגע שאמור היה להיות רגע השיא של המלאכה, נראה על פניו כסיפור של אכזבה עבור משה רבנו.

וַיִּכַּס הָעֲנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וַיְכַבֹּד ה' מְלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן. וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָּבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הָעֲנָן וַיְכַבֹּד ה' מְלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן (מ, לד-לה).

נשמע מאכזב ומתסכל למדי... "וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָּבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד".

כל מי שליווה פרויקט ארוך או בנה בית מכיר את הציפיה להיכנס פנימה, "אל תוך המשכן", ליהנות סוף סוף מ"פירות התהליך", והנה זה בדיוק מה שנשלל ממשה.

מה עומד מאחורי הדברים?

כיוון אחד להסבר קשור מן הסתם למוטיב של היכולת לשים גבולות ולהכיר בקיומם של גבולות והגבלות. עולמה של היהדות עמוס בכך מבריאת העולם ועד בכלל.

אנחנו מצווים להחזיק במתח מתמיד שבין ספונטניות וזרימה אנושית, לבין ההבנה שגבולות אלו אשר ניתנו על ידי הא-לוהים הם הנותנים לנו כוח ועוצמה לנווט את דרכנו בחיים.

פרשת נדב ואביהו, כמו גם סיפור פרץ עוזה, אומנם היו מקרי קיצון אבל הם מהווים תמרורי אזהרה לכך שכל כניסה למשכן טוב לה שתהיה מאוזנת, מאופקת, מדודה, וגם – אם זה דורש באופן מלאכותי מהלך של השקפה.

ההמתנה הזו של משה המסוגל לעצור את עצמו ברגע השיא עד שיקבל אור ירוק והזמנה א-לוהית בפתיחת ספר ויקרא, מחזיקה עבורנו עולם שלם של ערכים ויחס לקדושה, שונה מאוד ממה שבימינו נחשב ל"מתקדם": להיכנס מיד, לפרוץ, לנסות, להתחיל, "לחתור למגע", להפעיל, להריץ.

בחסידות חב"ד ישנו דגש נוסף אודות הקשר שבין הענן לבין המשכן.

כשמתבוננים בפסוקי הסיום של הפרשה רואים היבט נוסף והוא: שהזמן להתקדם הלאה הוא דווקא הזמן שבו הענן עולה כלומר, אותה שכינה א-לוהית ששרתה מעל המשכן באופן מוחשי, "מסתלקת" כביכול ודווקא אז, מצווים בני ישראל לארוז את הפקעלאך ולנסוע הלאה.

לכאורה, היינו יכולים לחשוב שההנחיה תהיה הפוכה: דווקא כאשר שורה ענן השכינה על המשכן, הרי זו "הוכחה" כי הוא מלווה את בני ישראל במסעם, עוטף אותם בא-לוהות ומנגיש להם את הדרך ואת המסע בצורה ניסית שלמעלה מהטבע. אבל מהפסוקים משמע שדווקא כשהענן מסתלק, רק אז מתחיל המסע.

מה הפשר ומה הקשר בין הדברים?

התשובה לכך היא שזו השליחות המיוחדת שלנו בעולם.

במצב שבו הענן מכסה את המשכן, הנס הוא גלוי. זו מדריגה של עולמות עליונים ולא הם "המגרש" אליו נשלחנו לשמש כ"שחקנים".

אבל כשהענן "מסתלק" ואיננו רואים השראה א-לוהית סביבנו, כשאנחנו מוצאים את עצמינו בתוך העולם שמושך אותנו ל"ארציות", לפיתויים, לנפילות, להתמודדויות האנושיות שלנו, אז מתחיל המסע האמיתי.

"השמיים שמיים לה', והארץ נתן לבני אדם", דווקא כשיש לנו עננים בחיים ואין לנו ענן על המשכן...

זה מאוד מתסכל ומאוד מאתגר, אך זה בעיקר יוצר מְכַוְוֵנוֹת למשימות ואתגרי החיים, כל אחד לפי עניינו ומעלתו, כל אחד לפי זמנו ומקומו, כל אחד לפי שליחותו!

ירון תאנה, חבר קיבוץ מירב, איש הינוך והדרכה.

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש להירשם בקישור: <https://forms.gle/bzbZhmBafTeQLY3k6>
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il